

Tentoonstelling: Jo Struyven, D-Day Panorama 1944 versus 2024

Het 90 meter lange D-Day Panorama van Jo Struyven tot 15 september te zien in het Beursgebouw van Brussel.

Dit naar aanleiding van de landing van de geallieerden op de Normandische stranden op 6 juni 1944, precies 80 jaar geleden!

Image: Omaha Beach, Photo Jo Struyven & archives

Het D-Day Panorama van Jo Struyven geeft de kust weer van Merville Plage tot Quinéville over een afstand van 90 km met daarin de 5 landingskusten.

Het confronteert de huidige kustlijn met hoe die eruitzag enkele maanden voor de landing van de geallieerden op 6 juni 1944, precies 80 jaar geleden!

Geschiedenis

Precies 80 jaar geleden kozen de geallieerden Normandië om aan wal te gaan omdat dit zowat de laatste plaats was waar de Duitsers dit verwachtten.

De Operatie met codenaam Neptunus was onderdeel van de grotere operatie Overlord, die de opening van een front in West-Europa betekende.

De aanval vond plaats bij zonsopgang op dinsdag 6 juni 1944 op 5 Normandische stranden, met de codenamen Sword Beach, Juno Beach, Gold Beach, Omaha Beach en Utah Beach, gelegen tussen Hermanville-sur-Mer (in de regio Calvados) en Sainte-Marie-du-Mont (in de Cotentin regio). In mei 1945 was de overwinning van de geallieerden een feit.

Saving Private Ryan Omaha Beach

Meest westelijke deel van Omaha.

Landing om 6u30 van 29^e divisie van het 1^e Leger van de Verenigde Staten. Hoogste aantal gesneuvelden viel op dit deel en ook de meeste DD-tanks gingen hier verloren.

Hier zijn de Bedford Boys geland. Zij vormden het 1^e Battalion van het 116^e regiment. De film Saving Private Ryan is geïnspireerd op dit verhaal.

De Bedford Boys (34 jongens) komen uit een dorpje met 3000 inwoners genaamd Bedford (Zuid –Virginia). Ze vervoegden (als vrienden) het leger in 1938 en werden toen 30\$ per maand (nu +/- 750\$) betaald om eenmaal per week te oefenen.

In 1941 kwamen ze in actieve dienst. Helaas stonden ze in de eerste linie op D-Day en sneuvelden 19 van hen op D-Day en nog eens 4 tijdens de gevechten nadien.

Op D-Day kwamen drie keer 2 broers om het leven.

Generaal Cota is geland om 7u30. Hij heeft zijn troepen zeer sterk ondersteund en is rond 9u naar de top van de heuvel geklommen met enkel een pistool als verdedigingswapen.

Hugo Van Kuyck is als een van de weinig Belgen op 6 juni geland. Hij heeft de zeekaarten gemaakt om de landing voor te bereiden (een exacte locatie van eb en vloed, de ligging van zandbanken, de glooiingen van het strand enz. waren cruciaal voor de landing). Na de oorlog werd hij ook bekend als bouwer en eigenaar van het zeilschip Askoy II (later gekocht door Jacques Brel).

Het D-Day Panorama van Fotograaf Jo Struyven, tentoonstelling in het Beursgebouw van Brussel.

Het D-Day Panorama van Jo Struyven biedt de bezoeker een zo accuraat mogelijk beeld van wat de geallieerde troepen zagen toen ze op 6 juni 1944 aan land kwamen op de Normandische stranden. Deze tentoonstelling is dan ook een unieke visuele getuige van deze slagvelden toen en hoe ze er nu uitzien. Een unieke beleving voor alle toeschouwers, maar zeker ook voor de families van de soldaten die hierbij betrokken waren.

Panorama Fotograaf Jo Struyven

Jo Struyven (°1961) werkt al jaren aan grootschalige panoramische landschapsfotoprojecten, voornamelijk van kustlandschappen: de Belgische kust, de Britse kust, de kust van Lampedusa, Venetië, maar ook Brussel .....

In 2013 kwam Jo Struyven op het idee om de +/- 90 km lange kustlijn van de landingsstranden van D-Day in één enkel panoramisch beeld vast te leggen. Zijn doel was om een lange fries te maken, d.w.z. zowat 90 km kustlijn, op één foto van +/- 90 meter lang.

Met het D-Day Panorama is hij dus niet aan zijn proefstuk toe voor wat betreft 'het zeer grote formaat en het ultralange beeld'. Hier ontmoeten we een man die bedreven is in "extreme panorama's" en die ongelooflijke beelden creëert.

De beelden van het D-Day Panorama project

De beelden voor het D-Day Project werden in drie sessies gemaakt: twee keer vanuit een vissersboot en één keer vanuit een Zodiac, waarbij met een snelheid van 8 of 9 knopen gevaren werd, ongeveer 15 km/u, en Struyven om de tien seconden manueel een foto maakte. Door elke 50 meter een foto te nemen, lijkt het alsof hij de kustlijn in één keer heeft gescand, waardoor perspectiefveranderingen grotendeels worden

geëlimineerd.

De ruim 7000 foto's die Struyven maakte voor dit project, werden gerealiseerd met een Nikon D800 en D850. Zo legde hij de 90 km kust af van Franceville-Merville Plage tot Quinéville. Foto's maken vanuit een wild bewegende boot is niet bepaald een sinecure, maar Struyven wilde vanuit het exacte perspectief werken zoals ze dat in 1944 deden.

Nadien volgde nog een heel lang proces om de foto's digitaal samen te voegen. De uitdaging in dit stadium was om de vervormingen door perspectiefveranderingen te minimaliseren. De zee en de lucht werden geneutraliseerd om alle aandacht op de kust te richten.

Het uiteindelijke beeld is 84 m lang en 28 cm hoog. Op de foto komt 1 m in werkelijkheid overeen met ongeveer 1 km. De tentoongestelde versie is 73 meter lang.

Het kostte de fotograaf vijf jaar om dit project, de tentoonstelling en het bijbehorende boek, af te ronden.

Onderzoek

Voor Jo Struyven is dit werk op de eerste plaats fotografisch en dan pas historisch met een mooie visuele perceptie van deze kustlijn en het zo accuraat mogelijk identificeren van de plaatsen waar de soldaten landden of met parachutes werden gedropt en vochten.

Veel opzoekingswerk was nodig om een zo ruim mogelijk idee te krijgen van hoe de kustlijn eruitzag in 1944. Tijdens de opzoekingen hiervoor stootte de fotograaf op een oud panorama op een veiling. Het War Heritage Institute in Brussel bleek ook enkele booklets te bezitten en deze werden vriendelijk ter beschikking gesteld.

De ontbrekende panorama's werden gevonden in het museum van Caen en Portsmouth. De panorama's van deze booklets werden een paar maanden voor de landingen gemaakt, tussen januari en maart 1944, om de contouren van de kust te herkennen, zodat soldaten tijdens de landing meteen wisten naar waar ze moesten varen.

De beelden werden genomen met een K-24 (Kodak 7") vanuit een Spitfire, die erg laag moet hebben gevlogen, misschien 5 of 6 meter boven de zeespiegel op ongeveer 1,6 km van de kust. Nadien heeft Struyven deze oude beelden gematcht met de nieuwe.

Deze beelden worden geconfronteerd met de recente panoramische beelden van Jo Struyven en verrassend genoeg blijken sommige delen zelfs niet zo veel veranderd te zijn.

Het D-Day Panorama dat nu getoond wordt in het Brusselse beursgebouw is ook uniek omdat geen enkel museum de 5 booklets samen in de collectie heeft. De foto's uit de booklets (B, C D, G, M) voor de landingskusten Sword, Juno, Gold, Omaha en Utah, werden nooit op deze manier aan het grote publiek getoond.

In het strijdgewoel gingen de meeste van deze booklets verloren en bijgevolg zijn deze nu zeer zeldzaam. (bron: Booklets, Admiralty Charts Geological Section General Staff).

Gelaagdheid

Zoals vaker in het werk van Struyven is er sprake van gelaagdheid. Mooie rustige beelden waarachter een bewogen geschiedenis schuilt.

Zo is het D-Day Panorama van Jo Struyven bedoeld om de schoonheid van de Normandische kust te confronteren met de angstaanjagende realiteit van duizenden geallieerde soldaten die op de kust landden in het aangezicht van de vijand.

Struyven hoopt de toeschouwer te sensibiliseren voor de conflicten en oorlogen die jammer genoeg terug zeer actueel zijn. Hierdoor krijgt een historisch beeld plots een heel andere inhoud.

Het boek

Aanleiding van de expo maakte Struyven een boek: *The Normandy Coast and Landing Beaches*. Het boek bestaat uit drie delen. Het eerste deel toont het 'nieuwe' D-Day Panorama van Jo Struyven. Een tweede deel gaat in op de gebeurtenissen op 6 juni 1944 en tenslotte is er de confrontatie van de oude met de nieuwe panorama's.

Het boek is te koop in de Beurs en online via

Exhibitions International: <https://www.exhibitionsinternational.be>

Praktische informatie

De expo loopt in de Beurs, Beursplein, 1000 Brussel, en dit vanaf 4 juni 2024 tot 15 september 2024 en is alle dagen te bezoeken van 9u30 tot 18u behalve op maandag.

Site

<https://jostruyven.com/>